

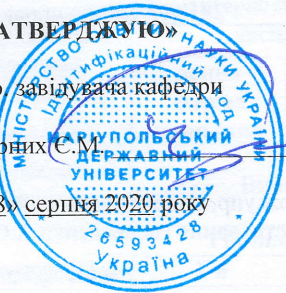
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра права та публічного адміністрування

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В.о. завідувача кафедри

Черних С.М.

«28» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВД ПП 2.2.4 ВИБОРЧЕ ПРАВО

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування
(назва)

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

Факультет економіко-правовий
(назва факультету)

2020–2021 навчальний рік

Робоча програма

Виборче право

(назва навчальної дисципліни)

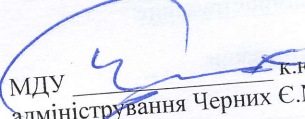
для здобувачів вищої освіти ОПП «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Розробник: к.н. держ. упр., доцент кафедри права та публічного адміністрування Надежденко А.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри права та публічного адміністрування Маріупольського державного університету

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

В.о. завідувача кафедри права та публічного адміністрування

МДУ к.ю.н., доцент, доцент кафедри права та публічного адміністрування Черних Є.М.
«28» серпня 2020 року

© Надежденко А.О., 2020 рік
© МДУ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	28 Публічне управління та адміністрування	Вибіркова	
Модулів – 3	Спеціальність (професійне спрямування): спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: науково-дослідна робота		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 9	Освітній рівень: Магістр	20 год.	14 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		76 год.	92 год.
		Індивідуальні завдання	
		4 год.	4 год.
		Вид контролю: 1-й семестр - залік	

Примітка : Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

Для денної форми навчання – 30% аудиторних годин; 70% самостійної роботи

Для заочної форми навчання -20% аудиторних годин; 80% самостійної роботи

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у здобувачів вищої освіти систему уявлень про сутність та види виборів на місцевому рівні з урахуванням міжнародного досвіду.

Завдання: сприяння розвитку у здобувачів вищої освіти навичок юридичного мислення, необхідного для теоретичного засвоєння і практичного застосування законодавства про вибори на місцевому (локальному) рівні; вивчення організації місцевих виборів (етапи виборчого процесу); засвоєння гарантій діяльності виборчих органів на місцевому рівні.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: навчальна дисципліна «Виборче право» належить до вибіркових навчальних дисциплін професійної підготовки освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітнього рівня «Магістр».

Передумови для вивчення дисципліни:

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких спирається на дану дисципліну
-	Публічні фінанси та бюджетна політика Соціальна і гуманітарна політика на державному місцевому рівні Планування розвитку територіальної громади Публічна служба та кадровий менеджмент

Результати навчання:

В результаті вивчення даної дисципліни на основі даної програми здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- поняття, предмет, метод, джерела виборчого права;
- поняття, принципи, суб'єкти, строки та стадії виборчого процесів;
- порядок організації та проведення виборів Президента України, виборів народних депутатів України, місцевих виборів;
- порядок організації і проведення всеукраїнського та місцевих референдумів;

вміти:

- використовувати теоретичні знання з виборчого права для вирішення практичних завдань;
- знаходити необхідний нормативно-правовий акт щодо організації і проведення виборів та правильно його застосовувати;
- сформулювати своє бачення щодо перспектив вдосконалення виборчої системи, законодавства про референдуми;
- складати процесуальні документи щодо захисту виборчих прав.

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах та узгоджена з примірною структурою змісту навчального курсу, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Програма складається з двох змістовних модулів:

Змістовний модуль 1.

Змістовний модуль 2.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИБОРЧОГО ПРАВА

Тема 1. Загальна характеристика виборчого права.

Поняття виборів. Поняття виборчого права. Джерела виборчого права. Виборче право суб'єктивне і об'єктивне. Виборче право активне і пасивне. Вибори як невід'ємний елемент демократії. Класифікація виборів. Чинники впливу на характер виборів. Вибори як інструмент переходу до демократії. Функції виборів. Джерела виборчого права України. Поняття та види виборчих систем.

Виборча система як сукупність юридичних, організаційних та інших засобів формування представницьких органів державної влади та здійснення громадянами своїх виборчих прав. Завдання виборчої системи. Принципи побудови та функціонування виборчих систем. Виборча система як метод досягнення політичного консенсусу в суспільстві.

Тема 2. Принципи виборчого права.

Демократичні принципи виборчого права. Поняття та класифікація принципів виборчого права. Матеріальні принципи виборів. Процесуальні принципи виборів.

Тема 3. Виборчі правовідносини

Поняття, сутність та структура виборчих правовідносин. Класифікація виборчих правовідносин. Суб'єкти виборчих правовідносин. Об'єкти виборчих правовідносин. Виборчі обмеження (цензи) та привілеї. Зміст виборчих правовідносин.

Тема 4. Стадії виборчого процесу

Сутність та специфіка виборчого процесу. Загальні принципи демократичної організації виборів. Призначення виборів та визначення дати їх проведення; визначення виборчих округів та виборчих дільниць; утворення виборчих комісій (Центральної, окружних, дільничних); складання списків виборців; висування та реєстрація кандидатів. Фінансування виборів. Проведення передвиборчої агітації; власне голосування; підрахунок голосів; оприлюднення результатів голосування та проведення за потреби повторного голосування чи повторних виборів. Поняття повторних та недійсних виборів: політологічна відмінність.

Тема 5. Виборчі комісії: їх система та функції.

Центральна Виборча Комісія. Правовий статус Центральної Виборчої Комісії.

Процедура призначення та склад Центральної Виборчої Комісії.

Повноваження Центральної Виборчої Комісії.

Територіальні виборчої комісії. Окружні і дільничні виборчі комісії.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ В УКРАЇНІ

Тема 6. Порядок організації та проведення виборів народних депутатів України

Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню виборів народних депутатів України. Порядок висування та реєстрації кандидатів у народні депутати України. Порядок проведення передвиборчої агітації. Гарантії діяльності партій

(блоків), кандидатів у народні депутати України.

Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів народних депутатів України та їх офіційного оприлюднення. Особливості підготовки і проведення повторних, позачергових виборів народних депутатів, порядок зміщення народних депутатів.

Тема 7. Порядок організації та проведення виборів Президента України.

Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню виборів Президента України. Порядок висування та реєстрації кандидатів на пост Президента України. Порядок проведення передвиборної агітації. Гарантії діяльності кандидатів на пост Президента України.

Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів Президента України та їх офіційного оприлюднення. Особливості підготовки і проведення повторних і позачергових виборів Президента України.

Тема 8. Порядок організації та проведення виборів місцевих виборів в Україні

Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню місцевих виборів України. Порядок висування та реєстрації кандидатів у народні депутати України. Порядок проведення передвиборної агітації. Гарантії діяльності партій (блоків), кандидатів у народні депутати України.

Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів народних депутатів України та їх офіційного оприлюднення. Особливості підготовки і проведення повторних, позачергових виборів народних депутатів, порядок зміщення народних депутатів.

Тема 9. Практичні аспекти механізму забезпечення реалізації виборчого процесу в Україні.

Фінансове та матеріально-технічне забезпечення виборчого процесу. Інформаційно-аналітичне забезпечення виборчого процесу. Відповідальність суб'єктів виборчого процесу за порушення. Конституційно-правова відповідальність за порушення виборчих прав. Кримінальна відповідальність за порушення виборчих прав. Адміністративна відповідальність за порушення виборчих прав. Судовий захист виборчих прав громадян.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	срс.		л	п	лаб	інд	срс
1	2	3	4	5	6	7						
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загально-теоретичні засади виборчого права												
Тема 1. Загальна характеристика виборчого права	12	2	2			8	12				9	
Тема 2. Принципи виборчого права	11	2	2		1	7	12	2		1	9	
Тема 3. Виборчі правовідносини	12	2	2			7	12				10	
Тема 4. Стадії виборчого процесу	12	2	2			8	12	2			10	
Тема 5. Виборчі комісії: їх система і функції	13	2	2		1	8	12	2		1	10	
Усього годин за модуль	60	10	10		2	38	60	6	4	2	48	
Змістовий модуль 2. Порядок організації та проведення виборів в Україні												
Тема 6. Порядок організації та проведення виборів народних депутатів України	13	2	2		1	9	15	2		1	11	
Тема 7. Порядок організації та проведення виборів Президента України	14	2	2			9	15	2	2		11	
Тема 8. Порядок організації та проведення місцевих виборів в Україні	20	4	4			11	15	2	2		11	
Тема 9. Практичні аспекти механізму забезпечення реалізації виборчого процесу в Україні	13	2	2		1	9	15	2	2	1	11	
Усього годин за модуль	60	10	10		2	38	60	8	6	2	44	
Модуль 2												
ІНДЗ					4					4		
Усього годин	120	20	20	-	4	76	120	14	10	4	92	

5. Теми семінарських занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ТЕМА 1: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИБОРЧОГО ПРАВА 1. Поняття, предмет та метод виборчого права. 2. Джерела виборчого права України. 3. Поняття та види виборів. 4. Поняття та види виборчих систем.	2
2	ТЕМА 2: ПРИНЦИПИ ВИБОРЧОГО ПРАВА 1. Поняття та класифікація принципів виборчого права. 2. Матеріальні принципи виборів. 3. Процесуальні принципи виборів	2
3	ТЕМА 3: ВИБОРЧІ ПРАВОВІДНОСИНИ 1. Поняття, сутність та структура виборчих правовідносин. 2. Класифікація виборчих правовідносин. 3. Суб'єкти виборчих правовідносин. 4. Виборчі обмеження (цензи) та привілеї. 5. Зміст виборчих правовідносин.	2
4	ТЕМА 4: СТАДІЇ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ 1. Підготовча стадія виборчого процесу. 2. Основна стадія виборчого процесу. 3. Агітаційна стадія виборчого процесу. 4. Заключна стадія виборчого процесу.	2
5	ТЕМА 5: ВИБОРЧІ КОМІСІЇ: ЇХ СИСТЕМА ТА ФУНКЦІЇ 1. Центральна Виборча Комісія: 1.1. Правовий статус Центральної Виборчої Комісії. 1.2. Процедура призначення та склад Центральної Виборчої Комісії. 1.3. Повноваження Центральної Виборчої Комісії. 2. Територіальні виборчої комісії. 3. Окружні і дільничні виборчі комісії.	2
6	ТЕМА 6: ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ 1. Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню виборів народних депутатів України. 2. Порядок висування та реєстрації кандидатів у народні депутати України. 3. Порядок проведення передвиборної агітації. Гарантії діяльності партій (блоків), кандидатів у народні депутати України. 4. Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів народних депутатів України та їх офіційного оприлюднення. 5. Особливості підготовки і проведення повторних,	2

	позачергових виборів народних депутатів, порядок зміщення народних депутатів.	
7	<p>ТЕМА 7: ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню виборів Президента України. 2. Порядок висування та реєстрації кандидатів на пост Президента України. 3. Порядок проведення передвиборної агітації. Гарантії діяльності кандидатів на пост Президента України. 4. Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів Президента України та їх офіційного оприлюднення. 5. Особливості підготовки і проведення повторних і позачергових виборів Президента України. 	2
8	<p>ТЕМА 8: ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню місцевих виборів України. 2. Порядок висування та реєстрації кандидатів у народні депутати України. 3. Порядок проведення передвиборної агітації. Гарантії діяльності партій (блоків), кандидатів у народні депутати України. 4. Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів народних депутатів України та їх офіційного оприлюднення. 5. Особливості підготовки і проведення повторних, позачергових виборів народних депутатів, порядок зміщення народних депутатів. 	4
9	<p>ТЕМА 9: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення виборчого процесу 2. Інформаційно-аналітичне забезпечення виборчого процесу 3. Відповідальність суб`єктів виборчого процесу за порушення: <ul style="list-style-type: none"> • Конституційно-правова відповідальність за порушення виборчих прав. • Кримінальна відповідальність за порушення виборчих прав. • Адміністративна відповідальність за порушення виборчих прав. 4. Судовий захист виборчих прав громадян. 	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ТЕМА 1: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИБОРЧОГО ПРАВА 1. Поняття, предмет та метод виборчого права. 2. Джерела виборчого права України. 3. Поняття та види виборів. 4. Поняття та види виборчих систем.	
2	ТЕМА 2: ПРИНЦИПИ ВИБОРЧОГО ПРАВА 1. Поняття та класифікація принципів виборчого права. 2. Матеріальні принципи виборів. 3. Процесуальні принципи виборів	2
3	ТЕМА 3: ВИБОРЧІ ПРАВОВІДНОСИНИ 1. Поняття, сутність та структура виборчих правовідносин. 2. Класифікація виборчих правовідносин. 3. Суб'єкти виборчих правовідносин. 4. Виборчі обмеження (цензи) та привілеї. 5. Зміст виборчих правовідносин.	
4	ТЕМА 4: СТАДІЇ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ 1. Підготовча стадія виборчого процесу. 2. Основна стадія виборчого процесу. 3. Агітаційна стадія виборчого процесу. 4. Заключна стадія виборчого процесу.	
5	ТЕМА 5: ВИБОРЧІ КОМІСІЇ: ЇХ СИСТЕМА ТА ФУНКЦІЇ 1. Центральна Виборча Комісія: 1.1. Правовий статус Центральної Виборчої Комісії. 1.2. Процедура призначення та склад Центральної Виборчої Комісії. 1.3. Повноваження Центральної Виборчої Комісії. 2. Територіальні виборчої комісії. 3. Окружні і дільничні виборчі комісії.	2
6	ТЕМА 6: ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ 1. Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню виборів народних депутатів України. 2. Порядок висування та реєстрації кандидатів у народні депутати України. 3. Порядок проведення передвиборної агітації. Гарантії діяльності партій (блоків), кандидатів у народні депутати України. 4. Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів народних депутатів України та їх офіційного оприлюднення. 5. Особливості підготовки і проведення повторних, позачергових виборів народних депутатів, порядок зміщення народних депутатів.	2

7	<p>ТЕМА7: ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню виборів Президента України. 2. Порядок висування та реєстрації кандидатів на пост Президента України. 3. Порядок проведення передвиборної агітації. Гарантії діяльності кандидатів на пост Президента України. 4. Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів Президента України та їх офіційного оприлюднення. 5. Особливості підготовки і проведення повторних і позачергових виборів Президента України. 	
8	<p>ТЕМА 8: ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню місцевих виборів України. 2. Порядок висування та реєстрації кандидатів у народні депутати України. 3. Порядок проведення передвиборної агітації. Гарантії діяльності партій (блоків), кандидатів у народні депутати України. 4. Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів народних депутатів України та їх офіційного оприлюднення. 5. Особливості підготовки і проведення повторних, позачергових виборів народних депутатів, порядок зміщення народних депутатів. 	2
9	<p>ТЕМА 9: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення виборчого процесу 2. Інформаційно-аналітичне забезпечення виборчого процесу 3. Відповідальність суб'єктів виборчого процесу за порушення: <ul style="list-style-type: none"> • Конституційно-правова відповідальність за порушення виборчих прав. • Кримінальна відповідальність за порушення виборчих прав. • Адміністративна відповідальність за порушення виборчих прав. 4. Судовий захист виборчих прав громадян. 	2

6. Теми практичних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

Самостійна робота передбачає необхідність самостійного опанування здобувачем вищої освіти основними теоретичними положеннями, категоріями, термінами, що використовуються даною навчальною дисципліною, а також самостійне оволодіння основними методами наукового дослідження та розвиток самостійного теоретичного правового мислення.

Опрацьовуючи самостійно матеріал здобувачу вищої освіти бажано використовувати джерела, що запропоновані в загальному списку рекомендованих джерел.

Формами контролю виконання здобувачем вищої освіти самостійної роботи є усне або письмове опитування та перевірка правильності виконання навчальних завдань під час індивідуально-консультативної роботи викладача.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальна характеристика виборчого права	8
2	Тема 2. Принципи виборчого права.	7
3	Тема 3. Виборчі правовідносини	7
4	Тема 4. Стадії виборчого процесу	8
5	Тема 5. Виборчі комісії: їх система і функції	8
6	Тема 6. Порядок організації та проведення виборів народних депутатів України	9
7	Тема 7. Порядок організації та проведення виборів Президента України	9
8	Тема 8. Порядок організації та проведення місцевих виборів в Україні	11
9	Тема 9. Практичні аспекти механізму забезпечення реалізації виборчого процесу в Україні	9

9. Індивідуальні завдання

Написання самостійної (індивідуальної) наукової роботи з аналітичним оглядом наукових публікацій за визначеною тематикою.

Мета наукової роботи здобувача вищої освіти: напрацювання самостійних творчих навичок з підготовки письмової роботи, яка представляє собою загальний огляд (аналіз) наукових публікацій та розгорнуте і аргументоване викладення власного погляду здобувача вищої освіти, з можливістю критичного підходу до деяких наукових теоретичних підходів за визначеною темою наукового дослідження.

Вимоги до змісту самостійної (індивідуальної) наукової роботи:

- структура роботи складається з плану, вступу, основної частини, загальних висновків, списку використаних наукових та нормативних джерел;

- вступ має містити загальний аналіз актуальності проблематики теми дослідження;

- основний зміст роботи повинен містити детальний аналіз проблематики визначеної теми наукової роботи з оглядом наукових підходів та власних аргументованих ідей до вирішення проблеми, можливий аналіз нормативного матеріалу

та матеріалів юридичної практики;

- загальні висновки по роботі – коротке викладення чітко сформульованих ідей належно обґрунтованих пропозицій основної частини, які мають науково-практичне значення і є самостійним здобутком здобувача вищої освіти;

- посилання на використані джерела.

Оформлення роботи:

- загальний обсяг всієї роботи не має перевищувати 15 друкованих сторінок;

- поля: верхнє, нижнє – 2 см, зліва - 2,5 см, справа –1,5 см;

- шрифт - 14 Times New Roman, інтервал – 1,5;

- нумерація сторінок.

Оцінювання: рівень аналізу наукових (нормативних) джерел, повнота розкриття теми, послідовність і правильність аргументації власних думок, якість оформлення та презентації, тощо.

Тематика самостійної (індивідуальної) наукової роботи затверджується викладачем.

1. Підготувати схеми виборчих систем таких країн:

• мажоритарної системи (Великобританії, Канади, Сполучених Штатів Америки, Білорусі та ін.);

• пропорційної системи (Бельгії, Болгарії, Австрії, Франції, Італії, Норвегії, Швеції, Швейцарії, Фінляндії та ін.);

• комбінованої системи (Албанії, Ізраїлю, Австралія, України, Росії та ін.).

2. Темі для написання самостійної (індивідуальної) наукової роботи:

1. Виборчі системи: поняття та види.

2. Правове регулювання виборів в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення.

3. Співвідношення виборів та інших форм безпосереднього народовладдя.

4. Строки у виборчому процесі.

5. Гарантії виборчого процесу в Україні.

6. Державний реєстр виборців: процесуально-правовий аспект.

7. Правовий статус виборчих комісій в Україні.

8. Передвиборна агітація.

9. Інформаційне забезпечення виборів в Україні.

10. Політичні партії як суб'єкти виборчого процесу.

11. Фінансування виборів в Україні

12. Відповідальність за порушення законодавства про вибори.

13. Порядок оскарження результатів виборів в Україні.

14. Міжнародно-правові стандарти виборів та референдумів в Україні.

15. Порівняльний аналіз етапів виборчого процесу по виборам Президента України, народних депутатів України та місцевим виборам.

16. Порівняльна характеристика виборчого законодавства України та в зарубіжних країнах.

17. Порівняльна характеристика виборчих цензів в Україні та світі.

18. Дослідження практики розгляду судами виборчих спорів.

19. Аналіз діяльності Центральної виборчої комісії як розпорядника Державного реєстру виборців.

20. Аналіз участі виборців у голосуванні на виборах 2004, 2007 та 2010 років.
21. Вибори як інструмент демократизації.
22. Президентські вибори в Україні.
23. Особливості виборів двопалатного парламенту.
24. Місцеві вибори та принцип розведення виборів у часі.
25. Виборче законодавство: українська практика та міжнародний досвід.
26. Міжнародні стандарти виборчого законодавства і проблема їх імплементації в українське виборче законодавство.
27. Форми незаконного впливу на виборців.
28. Види відповідальності за порушення виборчих прав.
29. Виборчі обмеження та привілеї: історія та сучасність.
30. Міжнародні стандарти демократичних виборів.
31. Реєстрація виборців: міжнародний досвід та українська практика.
32. Порівняльний аналіз процесу формування та діяльності виборчих органів.
33. Участь ЗМІ у виборчому процесі.
34. Політичні партії як суб'єкти виборчого процесу.
35. Виборча застава та її вплив на виборчий процес.
36. Фінансування виборчих кампаній.
37. Виборча система: суть, елементи, класифікація.
38. Виборчий бюлетень та його типи.
39. Виборчі списки: їх різновиди та політичні наслідки.
40. Способи голосування.
41. Мажоритарна виборча система: суть, переваги, недоліки, різновиди.
42. Пропорційна виборча система: суть, переваги, недоліки, різновиди.
43. Змішана виборча система: суть, переваги, недоліки, різновиди.
44. Виборчі системи Європейських країн.
45. Виборча система України: проблеми та шляхи реформування.
46. Законодавство про вибори народних депутатів України: становлення та проблеми застосування.
47. Законодавство про вибори Президента України: становлення та проблеми застосування.
48. Місцеві вибори в Україні.

10. Методи навчання

Лекції, пояснення, навчальна дискусія, презентації, практичні роботи.

Консультація викладача з питань підготовки до семінарських занять, виконання ІНДЗ за змістом тем.

Індивідуальна співбесіда за програмовим змістом дисципліни та перевірка завдань для самостійної роботи студента визначених у семінарських заняттях з метою підвищення рейтингу успішності студента.

11. Критерії оцінювання

Поточна перевірка знань, тематична перевірка та підсумковий контроль.

Контрольні питання з дисципліни «Виборче право»

1. Вибори як інструмент переходу до демократії.
2. Виборчі бюлетені: порядок виготовлення, передачі виборчим комісіям.
3. Виборчі комісії: їх система та функції.
4. Види місцевих виборів та порядок їх призначення.
5. Визначення загального складу місцевих рад.
6. Висування кандидатів у депутати: характеристика шляхів висунення.
7. Гарантії діяльності кандидатів на пост Президента України.
8. Гарантії діяльності місцевих організацій партій (блоків), їх уповноважених осіб, офіційних спостерігачів, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови, кандидатів у депутати та їх довірених осіб.
9. Державний реєстр виборців.
10. Джерела виборчого права України та проблеми їх вдосконалення.
11. Етап підрахування голосів і підбиття підсумків голосування.
12. Зміст понять “виборче право”, “активне виборче право”, “пасивне виборче право”.
13. Класифікація виборів.
14. Мажоритарна виборча система: поняття, типологія, практика застосування.
15. Мажоритарна система абсолютної більшості: переваги і недоліки.
16. Мажоритарна система кваліфікованої більшості.
17. Міжнародно-правові стандарти виборів.
18. Організаційно – правові заходи по підготовці виборів Президента України.
19. Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню виборів народних депутатів України.
20. Організаційно – правові заходи по підготовці і проведенню місцевих виборів в Україні.
21. Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів Президента України та їх офіційного оприлюднення.
22. Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів виборів народних депутатів України та їх офіційного оприлюднення.
23. Організація і порядок голосування, підрахунку голосів, встановлення підсумків голосування і результатів місцевих виборів та їх офіційного оприлюднення.
24. Основні види порушень виборчого законодавства та їх профілактика.
25. Основні етапи виборчого процесу, їх характеристика.
26. Основні етапи становлення та розвитку виборів в Україні та в світі.
27. Основні принципи проведення виборів у демократичному суспільстві.
28. Особливості підготовки і проведення позачергових виборів народних депутатів України.
29. Особливості підготовки і проведення позачергових виборів Президента України.
30. Особливості проведення позачергових, повторних, проміжних та перших

місцевих виборів.

31. Передвиборна агітація: поняття, форми, строки, обмеження щодо проведення.
32. Поняття виборів. Умови ефективності виборів.
33. Поняття виборчого округу; типи виборчих округів; виборчі дільниці.
34. Поняття виборчого права. Характеристика принципів виборчого права.
35. Поняття виборчого цензу. Основні виборчі цензи.
36. Поняття виборчої системи. Типологізація виборчих систем.
37. Поняття та види виборчих систем, їх переваги та недоліки.
38. Поняття, предмет та метод виборчого права.
39. Поняття, принципи та суб'єкти виборчого процесу.
40. Поняття, принципи, функції виборів.
41. Поняття, форми і засоби передвиборної агітації при виборах Президента України.
42. Порівняльний аналіз мажоритарної і пропорційної виборчих систем.
43. Порядок висування і реєстрації кандидатів у депутати та кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови.
44. Порядок висування та реєстрації кандидатів на пост Президента України.
45. Порядок висування та реєстрації кандидатів у народні депутати України.
46. Порядок оскарження результатів виборів.
47. Порядок проведення передвиборної агітації при виборах народних депутатів України.
48. Порядок складання, уточнення списків виборців.
49. Порядок утворення Центральної виборчої комісії та її функції.
50. Проблема фінансування виборів. Характеристика джерел фінансування виборів.
51. Пропорційна виборча система: поняття, практика впровадження.
52. Процедура утворення окружних та дільничних виборчих комісій при виборах Президента України.
53. Прямі та непрямі вибори: порівняльна характеристика.
54. Реєстрація виборців: необов'язкова і обов'язкова. Типи списків виборців.
55. Стадії виборчого процесу в Україні.
56. Строки у виборчому процесі.
57. Сутність виборчої застави.
58. Територіальна організація виборів в Україні.
59. Функції виборів, їх змістовна характеристика.
60. Юридичні відповідальність за порушення законодавства про вибори.

12. Засоби оцінювання

Систему контролю складають: залік, усне опитування (співбесіда), реферати, електронні презентації, семінари.

За часом педагогічний контроль передбачає поточний, тематичний, модульний і підсумковий.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1. Поточний контроль та самостійна робота					Модуль 2 ІНДЗ	Модуль 3 Підсумкова атестація			Сума		
ЗМ 1					ЗМ 2				15	Залік - 50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
3	4	4	4	4	4	4	4	4			

По завершенні визначається рейтинг знань в межах 100 бальної шкали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку ПМК
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення - – не передбачено навчальним планом

15. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Чайковський Б. С. Сучасні моделі виборчих систем: проблеми теорії і практики. *Вісник Центральної виборчої комісії*. №1(15). 2009. С. 44–52.
2. Про вибори народних депутатів України: Закон України № 7-рп/2012 від 4 квітня 2012 р. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2012. № 10–11. Ст. 73.
3. Остаточний звіт за післявиборний період 29 жовтня – 6 листопада 2012 року Місії спостереження за виборами Бюро демократичних інституцій та прав людини ОБСЄ (ОБСЄ/БДІПЛ). *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2013. №1(25). С. 15–42.
4. Про Державний реєстр виборців : Закон України № 563-VII із змінами та доповненнями від 17 вересня 2013 р. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2013. № 48. Ст. 682.
5. Державному реєстру виборців – два роки. В Україні створена та функціонує одна з найдосконаліших автоматизованих систем обліку виборців у Європі. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2011. №2(21). С. 3–5.
6. Стельмах О. В. Точність списків виборців залежить від актуальності бази даних Реєстру. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2013. №1(25). С. 12–14.
7. Тимошенко І. В. Виборчі комісії як суб'єкти реалізації правозахисної функції. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2013. №3(27). С.40–43.

Допоміжна

1. Бучин М. Формування списків виборців як важливий аспект дотримання принципу загальних виборів. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2010. Вип. 22.
2. Сergyoga С. Європейські стандарти виборів і виборче законодавство України. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2007. № 1 (7). С. 40–44.
3. Онiщенко Н. М. Правова система: проблеми теорії: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. 69 с.

Інформаційні ресурси

1. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. № 55 URL:<http://www.humanities.edu.ru/db/msg>.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 р. URL:<http://www.humanities.edu.ru/db/msg>.
3. Загальна Декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL:<http://www.humanities.edu.ru/db/msg>.
4. Закон України «Про місцеві вибори» від 14 серпня 2015 р. № 595-VIII. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.
5. Закон України «Про вибори народних депутатів України» від 17 листопада 2011 р. № 4061-VI. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про вибори Президента України» від 05 березня 1999 р. № 474-XIV. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.
7. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р. № 2235-III. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.
8. Закон України «Про Державний реєстр виборців» від 22 лютого 2007 р. № 698-

V. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.

9. Закон України «Про звернення громадян» від 02 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР.
URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.

10. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лютого 2014 р. № 794-VII. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.

11. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.

12. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05 квітня 2001 р. № 2365-III. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.

13. Закон України «Про статус депутатів місцевих рад» від 11 липня 2002 р. № 93-IV. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.

14. Закон України «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 р. № 2790-XII. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.

15. Закон України «Про Центральну виборчу комісію» від 30 червня 2004 р. № 1932-IV. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.

16. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР.
URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua>.

